מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר מושגי יסוד במורשת: מוחשי מול בלתי מוחשי
- לזהות סמלים ומנהגים מחגים ישראליים ולהסביר את משמעותם
- לחשוב על ערכים שעוברים מדור לדור ועל הקשר למשפחה ולקהילה

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – שאלות ידע

1. ג – גם מוחשית וגם בלתי מוחשית
2. ב – בלתי מוחשית
3. ב – ברכה שהזכויות ירבו כגרעיניו
4. ב – כי האור הולך וגדל
5. ב – יהודי אתיופיה

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – זהו המועד הקבוע של החג
2. לא נכון – בלתי מוחשית זה ידע, מנהגים ושירים - לא חפצים
3. נכון – גם פעולה קטנה יכולה להביא תקווה
4. לא נכון – מילים הן מורשת בלתי מוחשית

חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

1. י-ר-ש
2. הר
3. גדל
4. גרעינים

חלק ד' – התאימו מושג להסבר

1. ה (חפץ שאפשר לגעת בו, כמו שופר)
2. ד (מנהג או שיר שעובר בעל פה)
3. א (חג עלייה, תפילה וצום של יהודי אתיופיה)
4. ג (סמל לברכה על ריבוי זכויות)
5. ב (ערך של תקווה ומעשה טוב קטן)

חלק ה' – סדרו את שלבי הדלקת נרות החנוכה

1. מדליקים נר אחד בלילה הראשון
2. מוסיפים נר נוסף בכל לילה
3. בלילה השמיני מדליקים שמונה נרות
4. ה'מוסיף והולך' מסמל שהאור גדל ומתחזק

חלק ו' – שאלות פתוחות קצרות

1. מוחשית - חפץ, למשל שופר. בלתי מוחשית - מנהג או שיר, למשל שיר ערש
2. הם שומרים זיכרונות וידע שאי אפשר למצוא בשום ספר
3. לשאול בסקרנות, להקשיב, לא לצחוק ולנסות להבין

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תלמיד מבין שמוחשי = חפץ, בלתי מוחשי = מנהג/ידע
- ברכה שהזכויות ירבו כגרעיני הרימון
- שמירה על זיכרונות וידע שאין במקום אחר

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור בדוגמה אישית של מנהג משפחתי כדי לחבר את התלמידים לנושא
- בחלק הפתוח כדאי לעודד שיתוף בזוגות לפני כתיבה אישית
- ניתן לשלב הדגמה קצרה של מנהג חג בפנטומימה כהכנה לחלק הדיון

דף תרגול: קלפי מורשת

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה נתרגל דברים פשוטים על מורשת: מה זה מוחשי, מה זה בלתי מוחשי, וסמלים של חגים.

📖 מילון קטן:

מורשת	דברים שעוברים מדור לדור - חפצים, מנהגים, סיפורים
ירושה	מה שמקבלים מהדורות הקודמים
מוחשי	אפשר לגעת בו, כמו חפץ
בלתי מוחשי	אי אפשר לגעת בו, כמו שיר או מנהג
מנהג	דרך פעולה שחוזרת על עצמה בחג או באירוע
סיגד	חג של יהודי אתיופיה, עלייה להר ותפילה
רימון	פרי שמסמל ברכה בראש השנה

1 חלק א' – שאלות ידע

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. השופר הוא חפץ או מנהג?

א) מוחשית בלבד ב) בלתי מוחשית בלבד ג) גם מוחשית וגם בלתי מוחשית ד) לא קשור למורשת

2. שיר ערש - אפשר לגעת בו?

א) מוחשית ב) בלתי מוחשית ג) לא מורשת בכלל ד) רק מוזיקה מודרנית

3. למה אוכלים רימון בראש השנה?

א) עושר וכסף ב) ברכה שהזכויות ירבו כגרעיניו ג) ניצחון במלחמה ד) שלום בין עמים

4. למה יש יותר נרות בכל יום?

א) כדי לחסוך שמן ב) כי האור הולך וגדל ג) כדי שיהיה קל יותר להדליק ד) אין סיבה מיוחדת

5. מי חוגג את חג הסיגד?

א) יהודי תימן ב) יהודי אתיופיה ג) יהודי מרוקו ד) יהודי פרס

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	חג הסיגד חל בכ"ט בחשוון	☐	☐
2	מורשת בלתי מוחשית היא רק חפצים שעוברים במשפחה	☐	☐
3	אפשר ללמוד מ'מעט אור דוחה הרבה חושך' שגם מעשה טוב קטן משנה	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
4	מילים מיוחדות שאומרים בבית הן דוגמה למורשת מוחשית	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

השלימו את המילה החסרה.

1. השורש המשותף למילים ירושה, מורשת ויורש הוא _____

2. בחג הסיגד עולים אל ה _____ לתפילה ולצום

3. בחנוכה כל לילה האור הולך ו _____

4. הרימון מסמל ברכה שהזכויות ירבו כמו ה _____ שבו

4 חלק ד' – התאימו מושג להסבר

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. מורשת מוחשית	___	**א.** חג עלייה, תפילה וצום של יהודי אתיופיה
2. מורשת בלתי מוחשית	___	**ב.** ערך של תקווה ומעשה טוב קטן
3. סיגד	___	**ג.** סמל לברכה על ריבוי זכויות
4. רימון	___	**ד.** מנהג או שיר שעובר בעל פה
5. מעט אור דוחה הרבה חושך	___	**ה.** חפץ שאפשר לגעת בו, כמו שופר

5 חלק ה' – סדרו את שלבי הדלקת נרות החנוכה

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	מוסיפים נר נוסף בכל לילה
☐	ה'מוסיף והולך' מסמל שהאור גדל ומתחזק
☐	מדליקים נר אחד בלילה הראשון
☐	בלילה השמיני מדליקים שמונה נרות

6 חלק ו' – שאלות פתוחות קצרות

ענו בקצרה.

1. מה ההבדל בין מורשת מוחשית לבלתי מוחשית? תנו דוגמה לכל אחת

2. למה חשוב להקשיב לסיפורים של אנשים מבוגרים בקהילה?

3. איך אפשר לכבד מנהג שמשפחה אחרת נוהגת בו, גם אם הוא שונה משלנו?

כרטיס יציאה

מה ההבדל בין מורשת מוחשית לבלתי מוחשית?

מה מסמל הרימון בראש השנה?

למה חשוב להקשיב לסיפורים של אנשים מבוגרים?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀